

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 225.622 van 28 november 2013
in de zaak A. 205.209/VII-38.557.**

In zake : de NV ELECTRAWINDS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Alex De Visscher
 kantoor houdend te 8000 Brugge
 Ezelstraat 25
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de DEPUTATIE VAN DE PROVINCIE
OOST-VLAANDEREN

Tussenkommende partij :
 de GEMEENTE HAMME
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Wim De Cuyper en Stefan Walgraeve
 kantoor houdend te 9100 Sint-Niklaas
 Vijfstraten 57
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 13 juni 2012, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen van 19 april 2012 waarbij het beroep aangetekend tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Hamme van 25 oktober 2011, houdende weigering van de milieuvergunning aan de NV Electrawinds voor het exploiteren van een windturbine, gelegen aan de Priester Edward Poppestraat te Hamme, niet wordt ingewilligd en de beroepen beslissing wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 17 september 2012. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De tussenkomende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 juni 2013.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Dries Tanghe, die loco advocaat Alex De Visscher verschijnt voor de verzoekende partij, jurist Fabienne Vanderstraeten, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Clive Rommelaere, die loco advocaten Wim De Cuyper en Stefan Walgraeve verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 5 september 2011 dient de verzoekende partij een milieuvergunningsaanvraag in voor de exploitatie van een windturbine aan de Priester Edward Poppestraat te Hamme, deelgemeente Moerzeke. Tijdens het openbaar onderzoek worden dertien bezwaren ingediend. Op 25 oktober 2011 weigert het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Hamme de vergunning.

3.2. De verzoekende partij dient een administratief beroep in.

3.3. De volgende adviezen worden hierop verleend :

- de afdeling Milieuvergunningen adviseert ongunstig;
- het Vlaams Energieagentschap en de Interdepartementale Windwerkgroep adviseren gunstig;
- de provinciale milieudeskundige adviseert gunstig, en stelt bijzondere vergunningsvoorwaarden voor;
- de afdeling Ruimtelijke Ordening Oost-Vlaanderen adviseert stilzwijgend gunstig;
- de Provinciale Milieuvergunningscommissie adviseert gunstig, en stelt bijzondere vergunningsvoorwaarden voor.

3.4. Op 19 april 2012 wordt de bestreden beslissing genomen : de vergunning wordt geweigerd.

Zij luidt onder meer als volgt :

"Gelet op het beroepsschrift op ingediend door mr. CRIVITS & PERSYN (voor de exploitant), dat de volgende beroepsargumenten bevat:

1. m.b.t. het planologisch aspect:

- Op basis van de clichering kunnen windturbines in landbouwgebied toegestaan worden. Het college houdt ten onrechte en op verkeerde wijze rekening met enige bepalingen van het ruimtelijk structuurplan en verwijst in haar weigeringsbeslissing verschillende keren naar het provinciale beleidskader windturbines, dat deel uitmaakt van het

provinciaal ruimtelijk structuurplan. Beide vormen geen beoordelingsgrond voor de weigering van een milieuvergunningsaanvraag. (schending van art. 2.1.2§7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening).

- Het college maakt in haar beslissing een tegenstrijdige redenering. Het college stelt aan de ene kant dat de aanduiding van de potentiële inplantingslocaties slechts indicatief is (en dus niet exact bepaald), maar aan de andere kant stelt ze daarbij dat de inplanting van de aangevraagde windturbine zich buiten de potentiële inplantingslocaties voor windturbines bevindt, en verbindt ze daaraan een beslissende rol.
- Het algemeen belang primeert en dit is gebaat met de inplanting van de betreffende windturbine.

2. m.b.t. geluid:

- Krachtens art. 5.20§2 van VLAREM II zijn er geen geluidsnormen van toepassing; wel zijn er volgens de Omzendbrief milieukwaliteitsnormen, maar deze kunnen niet verplicht worden opgelegd.
- Gelet op de afstand van de woningen tot de windturbines is er geen sprake van geluidshinder en is er volgens de omzendbrief geen geluidsstudie nodig. Toch heeft Electrawinds een geluidsstudie laten uitvoeren. Uit deze studie blijkt dat de richtwaarden kunnen gehaald worden.
- Het college stelt dat 'het voldoen aan de richtwaarde niet wil zeggen dat de turbine(s) daarom niet hoorbaar zijn ter hoogte van de dichtstbijzijnde woning of woonzone, terwijl het eerder al had erkend dat de normen niet van toepassing zijn op het project. Het college gaat daarmee volledig in tegen haar eigen motivering en de bestaande normen.

3. m.b.t. slagschaduw:

- Ook hier heeft de omzendbrief geen verordenende kracht. Toch heeft de exploitant een studie uitgevoerd. Uit deze studie blijkt dat, behalve bij receptor A, overal onder de norm van 30 uur effectieve slagschaduw per jaar wordt gebleven.
- Het college stelt ten onrechte dat de ervaring met de 2 bestaande turbines leert dat het effect van de slagschaduw niet mag worden onderschat en dat het slagschaduw effect steeds als hinderlijk zal ervaren worden.

Verder bevat het beroepsschrift nog een bespreking van de bezwaarschriften geformuleerd tijdens het openbaar onderzoek. Daaruit besluit men dat het college duidelijk een verkeerde toepassing maakt van de verschillende richtlijnen, in tegenstelling tot de motivering van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar bij toekenning van de stedenbouwkundige vergunning.

Gelet op de aangetekende brief van 24 november 2011 waarmee dit beroep ontvankelijk en volledig verklaard werd;

Gelet op het ongunstig advies van 19 januari 2012 van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieuvergunningen dienst

Oost-Vlaanderen (afgekort LNE), overwegende:

- dat inzake geluid de meest kritische woningen gelegen zijn op ca. 300 m ten oosten in de Priester Poppestraat; dat de nachtnorm op de limiet zou kunnen gehaald worden t.h.v. deze woningen; dat een immissieberekening op een hoogte van 4 m dient aan te tonen dat de norm kan gehaald worden; dat de aard en het karakter van het geluid wel hinder kan veroorzaken bij maximaal toerental; dat een reductie van het toerental ambtshalve kan opgelegd worden indien de norm t.h.v. de dichtst bijzijnde woningen overschreden wordt;
- dat inzake slagschaduw er voerschrijdingen zijn van de 8-uur norm t.h.v. 8 receptoren; dat het niet duidelijk is hoeveel woningen en/of kantoorgebouwen door de 8-uur contour zullen gevat worden; dat een bijkomende berekening van de 8-uur contour vereist is, evenals een engagement dat de turbine stilgelegd wordt tijdens deze periodes;

Gelet op het stilzwijgend gunstig advies van het Agentschap Ruimtelijke Ordening, Afdeling Oost-Vlaanderen (afgekort IVA-RO);

Gelet op het gunstig advies van 4 januari 2012 van het Vlaams Energieagentschap (afgekort VEA);

Gelet op het gunstig advies van 9 januari 2012 van het Vlaams Energieagentschap - Interdepartementale Windwerkgroep (afgekort VEA);

Gelet op het gunstig advies van 16 februari 2012 van de provinciale milieudeskundige, waarin het volgende wordt gesteld:

Het ingediende beroep wordt deels gegrond verklaard.

De bestreden beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Hamme van 25 oktober 2011 wordt opgeheven.

De vergunning kan worden verleend voor een termijn van 20 jaar onder de gecoördineerde milieuvergunningsvoorwaarden, overwegende:

- dat voorliggende aanvraag de exploitatie beoogt van 1 windturbine;
- de ligging van de projectzone volgens het gewestplan in agrarisch gebied, een bestemming waarmee de inrichting strikt genomen niet planologisch verenigbaar is;
- dat, door de recente wijziging van de Vlaamse Codex, de overheid die dient te beslissen in het kader van de milieuvergunningsaanvraag kan afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestplan, gelet op de standaardtypebepalingen van landbouw;
- dat er tijdens het openbaar onderzoek in eerste aanleg 13 bezwaarschriften ingediend werden;
- dat de windturbine net niet gelegen is in een gebied dat volgens het goedgekeurde provinciale beleidskader 'Windturbines' aangeduid is als zijnde een potentiële zoekzone; dat de bundeling met het industrieterrein Zwaarveld en de 2 in exploitatie zijnde windturbines wel in overeenstemming is met de beleidsvisie van de provincie;
- dat de geplande windturbine identiek (qua type en afmetingen) zal zijn aan de bestaande windturbines;
- dat de dichtste woongebieden en de dichtste vreemde woningen op meer dan 250 m van de inplantingsplaats gelegen is;
- dat significante effecten op avifauna en vleermuizen niet verwacht

worden;

- dat uit de veiligheidsstudie blijkt dat het directe risico voor personen in de omgeving voldoet aan de in Vlaanderen gehanteerde criteria;
- de definitieve goedkeuring van de sectorale voorwaarden m.b.t. windturbines door de Vlaamse Regering;
- dat uit de bijkomende geluidsgegevens van het cumulatieve project blijkt dat de richtwaarden ter hoogte van het woongebied langsheen de Priester E. Poppestraat overschreden worden; dat bijkomende maatregelen noodzakelijk zijn om deze richtwaarden te respecteren; dat de windturbine dient uitgerust te worden met een reduceermodule waardoor bij mogelijke overschrijding van de geluidsnormen, de windturbine trager gaat draaien;
- dat uit de bijkomende slagschaduwstudie m.b.t. de 3 windturbines blijkt dat er zich binnen de 8 uur-contour meerdere woningen gesitueerd zijn; dat de aanvrager zich engageert om de windturbine met een automatische stilstandregeling uit te rusten;
- dat mits het naleven van de opgelegde milieuvergunningsvoorwaarden de kans op hinder voor mens en milieu tot een minimum beperkt is.

Gelet op de volgende vaststellingen door de Provinciale Milieuvergunningscommissie:

'De voorzitter licht de adviezen en het openbaar onderzoek toe.

De vertegenwoordiging van de gemeente licht toe waarom de vergunning werd geweigerd:

- er waren veel bezwaren en deze waren grotendeels terecht.
- In principe worden voor het plaatsen van windturbines de lijninfrastructuren gevolgd. Hier wijkt men af van dat principe en kiest men voor een cluster. Daarnaast is er ook een aanvraag ingediend door een concurrent die wel de lijninfrastructuur wil volgen.
- Er zijn overschrijdingen van de geluidsnormen.
- Wat de slagschaduw betreft zal men naar een 0-norm moeten gaan aangezien er reeds 2 turbines zijn die voor slagschaduw zorgen.

LNE licht haar ongunstig advies toe. Men heeft ongunstig geadviseerd omdat het onduidelijk was of de normen kunnen gehaald worden. Bovendien werd bij 2 plaatsbezoeken vastgesteld dat er effectief al geluidshinder is van de 2 bestaande windturbines.

Wat de slagschaduw betreft zal men een manier moeten vinden om geen bijkomende hinder te veroorzaken.

De voorzitter merkt op dat er ondertussen wel een bijkomende geluidsstudie werd ontvangen.

De provinciale milieudeskundige stelt dat deze geluidsstudie pas werd ontvangen de avond voor de zitting van de commissie. In deze studie wordt niet ontkend dat er al een overschrijding van de geluidsnorm is (nl. 3 dB(A)). Het cumulatief effect zal echter zeer beperkt zijn, indien men het brongeluid 's avonds en 's nachts beperkt tot 99 dB(A) (mode 3).

Dit zou dan tot effect hebben dat ten zuiden van de windturbines de richtwaarden kunnen gehaald worden en ten noorden dat er geen bijkomende overschrijdingen zullen zijn.

Ter beperking van de slagschaduwhinder wordt opgelegd dat de windturbines moeten voorzien worden van een sensor die de turbines stillegt als de norm wordt overschreden. Hierbij krijgen de reeds bestaande windturbines wel voorrang.

Het is inderdaad zo dat meestal de lijninfrastructuur wordt gevolgd, maar ook het clusterprincipe wordt aanvaard.

De voorzitter merkt op dat de stedenbouwkundige vergunning ondertussen wel werd verleend.

De vertegenwoordiging van de gemeente stelt dat er wel beroep werd aangetekend bij de Raad voor vergunningsbetwisting.

LNE merkt op dat de bestaande windturbines in 2015 ook aan de nieuwe normen moeten voldoen. Zal de norm dan ook nog kunnen gehaald worden met die bijkomende turbine van Electrawinds?

De provinciale milieudeskundige stelt dat er sowieso moet voldaan worden aan de nieuwe normen; ook Electrawinds zal dus het nodige moeten doen.

De commissie hoort de vertegenwoordiging van het bedrijf die de opmerkingen van de commissie aanhoort en die het volgende stelt:

- De geluidsstudie hield reeds rekening met de nieuwe Vlaremnormen.

- Er wordt als voorwaarde opgelegd dat er een veiligheidsinformatieplan dient opgemaakt. Wat is hiervan de meerwaarde? Er is immers geen menselijke activiteit in de buurt en de mensen die er wonen zijn betrokken bij het project.

De voorzitter antwoordt dat dit een standaardvoorwaarde is die wordt opgelegd voor alle windturbines in agrarisch gebied.';

Gelet op het gunstig advies van 21 februari 2012 van de Provinciale Milieuvergunningscommissie (afgekort PMVC) voor een termijn van 20 jaar onder de gecoördineerde milieuvergunningsvoorwaarden;

Gelet op de beslissing van 19 januari 2012 van de Deputatie om de behandelingstermijn van de milieuvergunning te verlengen;

Overwegende dat wat de aanvraag betreft, het volgende kan gesteld worden:

Voorliggende aanvraag beoogt de exploitatie van 1 windturbine met een elektrisch vermogen van 2.300 kW, een rotordiameter van 82 m, een masthoogte van 98 m. De tiphoogte bedraagt aldus 139 m. Er wordt geopteerd voor een windturbine van het type Enercon E82.

De mast zal uitgevoerd worden in staal en beton. De kleur van de turbine is niet-reflecterend wit.

De windturbine zal worden aangesloten op het openbare distributienet. Om verliezen ten gevolge van het transport tot bij de hoogspanningspost zoveel mogelijk te beperken, wordt de stroom ter hoogte van de windturbine getransformeerd naar middenspanning. Hiertoe wordt de windturbine uitgerust met een kleine transformator.

Van hieruit wordt de stroom afgevoerd via een ondergrondse kabel naar het

distributienet. Volgens het aanvraagdossier wordt de gemiddelde jaarproductie geraamd op ca. 5.000 MWh, wat overeenkomt met het jaarlijks verbruik van ongeveer 1.400 gezinnen.

De turbine wordt voorzien ten zuiden van het industrieterrein 'Zwaarveld' te Hamme, dat op zijn beurt aanpalend is aan de gewestweg N41 (Sint-Niklaas - Hamme - Dendermonde). De turbine vindt aansluiting met de 2 reeds operationele windturbines van SPE Luminus om aldus een cluster van 3 windturbines te vormen.

Het inplantingsperceel situeert zich volgens het gewestplan 'Dendermonde' in agrarisch gebied. Het perceel in kwestie wordt momenteel gebruikt voor landbouwdoeleinden.

De inplantingsplaats van de windturbine wordt gekenmerkt door de volgende Lambert 72-coördinaten: X: 133599; Y: 195629.

De windturbine wordt ingeplant op ca. 430 m van het dichtste woongebied, zijnde het woongebied langsheen de Priester Edouard Poppestraat. De afstand tot het industriegebied bedraagt ca. 50 m.

De dichtste vreemde woning bevindt zich op 307 m ten westen van de windturbine.

De windturbine situeert zich op resp. 344 en 482 m van de in exploitatie zijnde windturbines van SPE Luminus.

Vermeldenswaard is dat SPE Luminus momenteel een uitbreiding van hun windturbineproject tot 4 windturbines voorziet binnen de grenzen van het industrieterrein 'Zwaarveld'.

Het beschikkingsrecht van het inplantingsperceel wordt aangetoond in bijlage A9 van het aanvraagdossier.

Het aanvraagdossier bevat een milieunota waarin zowel de ruimtelijke inpassing van de windturbine als de milieu-impact beschreven wordt, evenals een analyse van de externe risico's.

In de loop van de beroepsprocedure werden bijkomende gegevens aangaande geluid, slagschaduw en veiligheid aan het dossier toegevoegd.

Overwegende dat wat de planologische aspecten betreft, het volgende kan gesteld worden:

De turbine is volgens het gewestplan gelegen in agrarisch gebied. Agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 m en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van art. 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van landbouw- en bosgebieden.

De inrichting is aldus niet in overeenstemming met de bepalingen van het gewestplan.

Gelet op de recente wijzigingen van het art. 5.6.7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) bij decreet van 8 juli 2011 tot wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (BS van 15 juli 2011) kan de vergunningverlenende overheid die beslist over milieuvergunningen afwijken op de bepalingen van een stedenbouwkundig voorschrift voor zover voldaan is aan beide hiernavolgende voorwaarden:

1. de goede ruimtelijke ordening wordt niet geschaad, hetgeen in bijzonder betekent dat de ruimtelijke draagkracht van het gebied niet wordt overschreden en dat de voorzien verweving van functies (de) aanwezige of te realiseren bestemmingen in de onmiddellijke omgeving niet in het gedrang brengt of verstoort;
2. de inrichting in afwijking van de bepalingen van het stedenbouwkundig voorschrift vergunbaar is of, voor zover het gaat om een bestaande inrichting, hoofdzakelijk vergund is.

Art. 4.4.9§1 van deze codex stelt dat het vergunningverlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een gewestplan, kan afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

De standaardtypebepalingen die hier moeten worden toegepast zijn deze van 'landbouw'.

Overeenkomstig deze standaardtypebepalingen zijn in het agrarisch gebied ook volgende werken toegelaten: het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd.

Er dient opgemerkt dat het agentschap Ruimtelijke Ordening Oost-Vlaanderen op 14 november 2011 een stedenbouwkundige vergunning afgeleverd heeft. Tegen deze beslissing werd enerzijds door het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Hamme, en anderzijds door SPE Luminus beroep aangetekend bij de Raad van Vergunningsbetwistingen.

Overeenkomstig de bepalingen van punt 4.4 - Advisering vergunningsaanvragen van de Omzendbrief: EME/2006/01 - RO/2006/02: Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines, dient de lokalisatienota een toetsing aan het lokaal en provinciaal structuurplan te bevatten.

Het provinciaal beleidskader voor windturbines, dat beschouwd dient te worden als een addendum aan het provinciaal ruimtelijk structuurplan, werd door de provincieraad van Oost-Vlaanderen definitief vastgesteld op 17 juni 2009 en door de Vlaamse minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening goedgekeurd op 25 augustus 2009. Dit plan geeft de potentiële locaties weer

voor de inplanting van midden- en grootschalige windturbines in Oost-Vlaanderen.

De windturbine die het voorwerp uitmaakt van deze aanvraag is gelegen in het deelgebied 'E 17-netwerk'.

M.b.t. dit gebied wordt in het beleidskader vermeld dat de inplanting van grootschalige windturbines binnen het E 17 netwerk zowel lineair kan gebeuren, langsheen de grote verscheidenheid aan transportinfrastructuur, als in regelmatige clusters op de bedrijventerreinen, of op de versnipperde agrarische gebieden binnenin het netwerk.

Het perceel waarop de windturbine gepland wordt, is niet expliciet aangeduid als zijnde een potentiële zoekzone. De inplantingsplaats sluit echter wel zeer sterk aan bij het als potentiële zoekzone aangeduide industrieterrein van Zwaarveld.

In het beleidskader wordt verder vermeld dat de potentiële zoekzones werden afgebakend op macro-schaal. De grenzen hebben derhalve een indicatieve waarde en kunnen geen juridische afdwingbaarheid met zich meebrengen op het kadastrale niveau.

In het nieuwe ruimtelijk structuurplan Vlaanderen is de gemeente Hamme aangeduid als een bijzonder economisch knooppunt.

In de lokalisatienota wordt het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van Hamme niet aangehaald.

Overwegende dat wat de milieuhygiënische aspecten betreft, het volgende kan gesteld worden:

Geluid

In de lokalisatienota wordt het aspect 'geluid' getoetst aan de bepalingen van de omzendbrief EME/2006/01 - RO/2006/02 betreffende het afwegingskader en de randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines. Op 23 december 2011 werd evenwel de 'Actualisatie van de VLAREM 2011' definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze aanpassing van de Vlaremmregelgeving omvat o.a. de sectorale voorwaarden voor windturbines. Deze voorwaarden worden van toepassing na effectieve publicatie in het staatsblad en met terugwerkende kracht op alle windturbines die na 1 januari 2012 vergund werden.

Gelet op bovenstaande wordt voorliggende aanvraag derhalve getoetst aan de nieuwe sectorale voorwaarden.

Naar aanleiding van de lopende beroepsprocedure werd door de aanvrager een bijkomend akoestisch onderzoek, uitgevoerd door een erkend deskundige 'Geluid en Trillingen', overgemaakt.

Het nieuwe artikel 5.20.6.4.2 stelt dat het specifieke geluid in open lucht in de nabijheid van de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied, tenzij anders vermeld in de milieuvergunning, wordt per beoordelingsperiode beperkt tot de richtwaarde vermeld in bijlage 5.20.6.1 of tot het achtergrondgeluid, vermeld in bijlage 4B, punt F14, 3 van titel I van dit besluit: $L_{sp} \leq \text{MAX}(\text{richtwaarde}, L_{A95})$.

In het geval het achtergrondgeluid maatgevend is als norm, geldt dat de afstand van de windturbines tot de woningen, meer dan drie maal de rotordiameter moet bedragen.

De dichtste woning situeert zich in agrarisch gebied, op ca. 300 m van de

inplantingsplaats van de windturbine doch op minder dan 500 m van een industriegebied, zodat overeenkomstig de bijlage 5.20.6.1 van VLAREM II de richtnorm voor het specifieke geluid tijdens de nachtperiode 45 dB(A) bedraagt. Voor woongebieden op minder dan 500 m van een industriegebied, i.c. de woongebieden langsheen de Priester E. Poppestraat/Boonstraat, de Neerstraat en de Moerzekestraat, geldt als richtnorm voor de nachtperiode, 43 dB(A).

De aanvullende akoestische studie bestaat enerzijds uit de bepaling van het specifiek geluid van één bijkomende windturbine van Electrawinds ter hoogte van de dichtstbijzijnde woningen, en anderzijds een bepaling van de impact van het reeds bestaande windturbinepark van SPE, samen met de nieuwe turbine van Electrawinds.

Voor de evaluatie van het geluid werden 9 beoordelingspunten (bewoningen) in overweging genomen.

De berekeningen zijn uitgevoerd met het akoestisch rekenmodel IMMI 2011-2, gebaseerd op de bepalingen van de ISO 9613-2-norm.

In het rekenmodel werd gerekend naar een immissiehoogte van 4 m (gemiddelde slaapkamerhoogte). De bodemabsorptiefactor (G) is over het gehele model 0,8 verondersteld (agrarische omgeving). Enkel voor het industriegebied werd een bodemabsorptiefactor van 0,2 (verhard oppervlak) toegepast.

De berekeningen zijn verder gebaseerd op de technische gegevens van een windturbine type Enercon E82 - E2 (2,3 MW), met een hubhoogte van 98 m en een brongeluid van 104,0 dB(A) gemeten bij een windsnelheid van 8 m/s op 10 m boven het maaiveld en bij 95% van het nominale vermogen.

De bekomen resultaten werden getoetst aan enerzijds de goedgekeurde sectorale normen voor windturbines, en anderzijds aan de richtwaarden zoals aangehaald in de omzendbrief EME/2006/01 - RO/2006/02.

Uit de uitgevoerde akoestische studie blijkt dat bij toetsing aan de toekomstige sectorale voorwaarden er met enkel de windturbine van Electrawinds, er ter hoogte van de beoordelingspunten geen overschrijdingen vastgesteld worden. Met de turbines van SPE erbij, worden er ter hoogte van 5 beoordelingspunten overschrijdingen vastgesteld. De grootste overschrijding wordt vastgesteld ter hoogte van het beoordelingspunt BP2 (Moerzekestraat) met 4,2 dB(A). Kleinere overschrijdingen (0,7 à 1,9 dB(A)) worden waargenomen ter hoogte van de beoordelingspunten BP6, BP7 en BP8 (Priester E. Poppestraat).

De geluidsdeskundige stelt dat de turbine van Electrawinds ter hoogte van BP2 geen grote bijdrage tot de overschrijding levert. De turbine van Electrawinds zal ter hoogte van de woningen van de Priester E. Poppestraat, gekenmerkt door de beoordelingspunten BP6, BP7 en BP8, wel de belangrijkste windturbine zijn qua geluid.

Toetsing aan de omzendbrief levert ook bij het samengestelde project geen overschrijdingen op.

Het aanvraagdossier vermeldt geen maatregelen ter beperking van de geluidshinder. Gelet op de mogelijke overschrijding van de gestelde richtwaarden is het noodzakelijk dat de windturbine uitgerust wordt met een reductiemodule waardoor het geluid aan de bron kan gereduceerd worden in voor het geluid ongunstige omstandigheden (windsnelheid, windrichting).

Aanvullend onderzoek moet preciseren onder welke omstandigheden (windrichting, windsnelheid) de reductie moet gebeuren.

Slagschaduw

Als gevolg van de draaiende rotor hebben windturbines een bewegende schaduw, de zogenaamde slagschaduw. Op bepaalde plaatsen en onder bepaalde omstandigheden kan de slagschaduw op een raam van een vertrek vallen en in dat vertrek een hinderlijke wisseling van lichtsterkte veroorzaken. De mate van hinder wordt onder meer bepaald door de frequentie van de slagschaduw, door de blootstellingsduur en de intensiteit van de wisselingen in lichtsterkte. De mate waarin hinder optreedt, is ook afhankelijk van de opstelling, het type windturbine en de kans op hinder (de kans op zon en de kans dat de windturbine in bedrijf is). De schaduwweerslag door de rotor is het hoogst bij zonsopgang en zonsondergang, dus wanneer de zon het laagst aan de horizon staat. De schaduwprojectie zal verder reiken in de winter dan in de zomer omdat de zon dan minder hoog staat.

In de nieuwe sectorale milieuvoorwaarden wordt m.b.t. slagschaduw gesteld dat, tenzij anders vermeld in de milieuvergunning, er voor elk relevant slagschaduwgevoelig object een maximum van 8 uur effectieve slagschaduw per jaar, met een maximum van dertig minuten effectieve slagschaduw per dag geldt.

Naar aanleiding van de lopende beroepsprocedure werd door de aanvrager een bijkomend slagschaduwstudie overgemaakt. De slagschaduw t.g.v. de windturbine van Electrawinds én de 2 windturbines van SPE Luminus werd berekend aan de hand van de WindPro versie 2.7-software. In de berekeningen werd rekening gehouden met de distributie van de windrichting (oriëntatie van de rotor) en de windsnelheid (stilstanden van de turbine bij te weinig of te veel wind). Tevens werd rekening gehouden met de statistieken van het aantal zonnenschijningen per maand in België.

Een aantal woningen in de onmiddellijke omgeving van de windturbine ondervinden ten gevolge van de 2 windturbines van SPE reeds al slagschaduw. Een expliciete slagschaduwnorm is niet in de vergunning opgenomen, doch er is wel gesteld dat de turbines dienden uitgerust te zijn met een slagschaduwsensor waarbij de windturbine automatisch stilgelegd wordt op het ogenblik dat het als hinderlijk gevonden schaduweffect zich voordoet. Dit impliceert dat vanaf 1 januari 2015 ook de slagschaduw ten gevolge van deze 2 windturbines dient beperkt tot 8 uur per jaar en 30 minuten per dag.

Door de inplanting van de windturbine van Electrawinds zal de slagschaduw vooral ter hoogte van de bedrijven op het industrieterrein en de woningen langsheen de Priester E. Poppestraat toenemen.

In de bijkomende studie werd de slagschaduwimpact berekend ten gevolge van de 3 windturbines voor 45 representatieve slagschaduwgevoelige objecten binnen de 4 uur-contour.

Uit deze berekeningen blijkt dat een 22-tal slagschaduwreceptoren ten gevolge van beide projecten (Electrawinds en SPE) meer dan 8 uur slagschaduw per jaar zullen ondervinden.

In het overwegend gedeelte van het besluit van het College van Burgemeester en Schepenen van 25 oktober 2011 wordt melding gemaakt van diverse klachten m.b.t. slagschaduw van bewoners en van personeel bij

bedrijven. Blijkens de milieuambtenaar zijn het vooral de werknemers van bedrijven waar in de dakstructuur lichtkoepels verwerkt zijn, die onaantoonbare hinder door slagschaduw ondervinden.

In de bijkomende studie wordt verder vermeld dat de aanvrager zich ertoe verbindt de slagschaduw nauw op te volgen en bij te sturen met milderende maatregelen zodat steeds aan de sectorale voorwaarden voor windturbines wordt voldaan op die plaatsen waar de windturbine voor een overschrijding kan zorgen. Een automatische stilstandregeling zal geïnstalleerd worden in de windturbine.

Er dient over gewaakt dat voor de slagschaduwreceptoren waar de maximale norm per jaar of per dag bereikt wordt door de windturbines van SPE, het aantal uren slagschaduw dat bijkomend kan worden veroorzaakt door de turbine van Electrawinds, gelijkgesteld wordt aan 0 uur per jaar of 0 minuten per dag.

Lichtreflecties

Het effect van lichtreflecties treedt op wanneer het zonlicht weerkaatst wordt op de wieken.

Het aspect 'lichtreflecties' wordt in het aanvraagdossier niet aangehaald.

Natuur

Volgens het gewestplan sluit het industriegebied 'Zwaarveld' in het westen aan op een natuurgebied. De effectieve afstand van de windturbine van Electrawinds tot het natuurgebied bedraagt ca. 350 m.

De projectsite is niet gelegen in een vogel- of habitatrictlijngebied. Ten oosten- en ten zuiden van de projectsite, op ca. 1,3 km van de inplantingsplaats van de windturbine, situeert het habitatrictlijngebied 'Schelde en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent' en het vogelrichtlijngebied 'Durme en middenloop van de Schelde'.

Deze gebieden zijn eveneens aangeduid als GEN-gebied 'De Vallei van de Boven Zeeschelde van de Dender- tot de Rupelmonding'.

De windturbine van Electrawinds, evenals de reeds aanwezige windturbines van SPE, zijn volgens de Vlaamse Risicoatlas Vogels-Windturbines versie 2011 (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) gelegen in een risicogebied (oranje kleur).

Volgens de kaart 'potentiële inplantingslocaties: effect op avifauna' horende bij het goedgekeurde provinciale beleidskader voor windturbines, is het industriegebied 'Zwaarveld' in het groen aangeduid. Groene gebieden zijn gebieden waar weinig effecten verwacht worden op avifauna. Gelet op de inplanting van de windturbine in de onmiddellijke omgeving van dit industriegebied, mag verwacht worden dat de windturbine van Electrawinds geen aanzienlijke effecten zal hebben op avifauna.

In het kader van de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning werd door het Agentschap voor Natuur en Bos een gunstig advies uitgebracht.

Veiligheid

In de aanvraag wordt m.b.t. de luchtvaart en radar gesteld dat er voor de projectlocatie en het gebied er rond geen luchtvaartrestricties zijn. De turbine is evenmin gepland in een radarzone.

Volgens de kaart 'potentiële inplantingslocaties: luchtvaart' horende bij het goedgekeurde provinciale beleidskader voor windturbines is de inrichting gelegen in een gebied zonder specifieke aandachtspunten voor de luchtvaart.

Inzake bebakening wordt verwezen naar de Circulaire CIR-GDF 03 'Circulaire Bebakening Hindernissen'. De turbines zijn gelegen in een zone E. Binnen deze zone is voor de turbines met een maximumhoogte van 150 m zowel overdag als 's nachts geen bebakening vereist.

Het voorgestelde windturbine is gecertificeerd volgens de IEC II en bestand tegen een jaarlijkse gemiddelde windsnelheid op ashoogte van respectievelijk 8,5 m/s. Ter vergelijking, binnen het projectgebied heerst op ashoogte een jaarlijkse windsnelheid van 6,6 m/s.

De windturbine zal beschikken over een IEC 61400-certificaat.

Om te voorkomen dat een turbine boven het nominale toerental gaat draaien, wordt zij uitgerust met een redundant aërodynamisch remsysteem. Het aërodynamisch remmen bestaat erin om elk van de 3 rotorbladen, met onafhankelijke elektronische besturing en eigen noodvoeding, uit de wind te draaien (vaanstand).

Om bij blikseminslag schade aan de rotorbladen en mogelijke rotorbladworp te voorkomen, is elke turbine uitgerust met een adequaat bliksemafleidersysteem. Om ijsworp te voorkomen wordt de windturbine uitgerust met tenminste 2 ijsdetectiesystemen die diversitair redundant uitgevoerd zijn. De werking van het ene detectiesysteem mag niet afhankelijk zijn van de werking van het andere. Indien ijs gedetecteerd wordt, wordt de windturbine stilgelegd. Wanneer een turbine stilgelegd wordt door het ijsdetectiesysteem, moet ze manueel heropgestart worden na verificatie of de rotorbladen ijsvrij zijn.

Het aanvraagdossier bevat een analyse van de externe risico's, uitgevoerd door een erkend veiligheidsdeskundige (Protec Engineering). De externe risico werden berekend voor een windturbine met een maximale tiphoogte van 139 m, een maximale ashoogte van 98 m en een rotordiameter van 82 m. Het nominaal toerental is ≤ 18 tpm.

De volgende ongevalsscenario's met windturbines werden als relevant beschouwd:

- een structurele faling van de mast;
- het naar beneden vallen van onderdelen;
- het afwerpen van een rotorblad.

Met behulp van het beoordelingsinstrument 'Studie Windturbines en Veiligheid' (Vlaamse Overheid, Vlaams Energieagentschap, Januari 2007) en op basis van de meteogegevens van een weerstation in Munte, werden de scheidingsafstanden berekend.

De berekende scheidingsafstand tot externe activiteiten ($10^{-5}/j$) bedraagt 45 m. Binnen deze afstand vinden er geen externe activiteiten plaats en zijn er geen personen permanent aanwezig. Onder de projectie van de rotor zijn enkel akkers en weilanden gelegen. Met de eigenaars van de percelen, die onder de projectie van de rotor gelegen zijn, werden overeenkomsten gesloten.

De scheidingsafstand voor gebieden met woonfunctie bedraagt 135 m. Binnen deze afstand rond de inplantingslocatie zijn geen gebieden met woonfunctie gelegen.

De scheidingsafstand tot kwetsbare locaties bedraagt door toepassing van het beoordelingsinstrument 180 m. Binnen deze afstand zijn geen gebieden met kwetsbare locaties gelegen.

Voor de bepaling van het groepsrisico dat uitgaat van de windturbines dient

de kans bepaald te worden dat er bij een eventueel ongeval met een windturbine gelijktijdig 10 of meer personen dodelijk getroffen kunnen worden.

Binnen de tiphoogte van de geplande windturbine bevinden zich de bedrijfsgebouwen van twee ondernemingen. De betrokken bedrijfsgebouwen bevinden zich op tenminste 124 m van de inplantingslocatie en kunnen uitsluitend door de rotorbladen getroffen worden bij het omvallen van de mast van de windturbine. Rekening houdend met de beperkte stijfheid van de rotorbladen, de geringe oppervlakte van de gebouwen die getroffen kan worden bij het omvallen van de mast en de constructie van de gebouwen (prefab betonelementen en stalen I-balken), wordt het gelijktijdig doden van 10 of meer personen bij een mogelijk incident met de windturbine niet verwacht.

Met betrekking tot de indirecte risico's dient de impact van de geplande windturbine op installaties met gevaarlijke stoffen aanwezig op Seveso-inrichtingen en transportleidingen (bovengronds- als ondergronds) onderzocht te worden. De scheidingsafstand tot bovengrondse leidingen en proces- en opslaginstallaties met gevaarlijke stoffen op een Seveso-inrichting werd door het beoordelingsinstrument bepaald op 180 m; tot ondergrondse pijpleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen, 99 m. Vermits geen Seveso-inrichtingen, noch boven- en ondergrondse pijpleidingen binnen een straal gelijk aan de berekende scheidingsafstand gelegen zijn, kan besloten worden dat geen relevante indirecte risico's verbonden zijn aan de inplanting van de windturbine.

Visueel aspect

De windturbine heeft een maximale tiphoogte van 139 m en een maximale rotordiameter van 82 m. De turbine heeft een relatief lage rotatiesnelheid. De kleur van de turbine is niet-reflecterend gebroken wit/grijs. Gelet op de grootte van de windturbine is het ontegensprekelijk dat de inplanting een belangrijk effect zal hebben op het landschap.

De inplanting gebeurt aansluitend aan het industrieterrein 'Zwaarveld' te Hamme en vormt een cluster met de 2 reeds in exploitatie zijnde windturbines van SPE. Het bestaande windpark heeft reeds een impact op het landschap. De bijkomende windturbine komt in het open gebied tussen het industriegebied en de woonzone langsheen de Priester E. Poppestraat, en zal voor deze bewoners een significante visuele impact hebben.

De windturbine die het voorwerp uitmaakt van voorliggende aanvraag zal van hetzelfde type zijn, als de reeds aanwezige windturbines.

De windturbine bevindt zich niet in een beschermd gebied of landschap. Net ten westen van het industrieterrein is er de relictzone 'Hekkenhoek, Gavers, De Vliet, Wezepoel-hoek' met enkele puntrelicten.

Ten zuiden van de inplantingsplaats, aan de Hebbestraat, is er de relictzone 'Scheldevallei van Dendermonde tot Kruibeke' en de ankerplaats 'Vlassenbroekse polder en polder van Kastel, Mariekerke en Sint-Amands'. De afstand tot de windturbine bedraagt ongeveer 1 km.

Het aanvraagdossier bevat een 3-tal visualisaties.

Overwegende dat m.b.t. de MER-screening, het volgende kan worden gesteld:

De aanvraag heeft betrekking op een activiteit die voorkomt op de lijst van bijlage 2 bij de richtlijn 85/337/EEG betreffende de milieu-effectbeoordeling

van bepaalde openbare en particuliere projecten. De aanvraag valt dus onder het toepassingsgebied van de omzendbrief LNE 2011/1 - milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie tegen België) van 22 juli 2011 (BS 31 augustus 2011).

De aanvraag werd getoetst aan de criteria van bijlage 2 van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM). De inrichting is gelegen op vrij ruime afstand van vogel- of habitatrichtlijngebied of een ander kwetsbaar gebied. In het licht van de concrete kenmerken van het project, de concrete plaatselijke omstandigheden en de concrete kenmerken van zijn potentiële milieueffecten, moeten geen aanzienlijke milieueffecten verwacht worden.

Bovendien werd vastgesteld dat voor het project geen aanzienlijke milieugevolgen te verwachten zijn.

Gelet op hetgeen voorafgaat alsook hetgeen wordt besproken onder de milieuhygiënische aspecten, kan gesteld worden dat het project niet mer-plichtig is;

Overwegende dat m.b.t. de beroepsargumenten het volgende kan worden gesteld:

- m.b.t. het planologisch aspect:

Artikel 2.1.2§7 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening stelt inderdaad dat ruimtelijke structuurplannen en zo ook het provinciale beleidskader 'windturbines' geen beoordelingsgrond vormen voor vergunningsaanvragen. Strijdigheid met het ruimtelijk structuurplan of met het beleidskader is aldus geen rechtstreeks en afdoend argument tot weigering.

De windturbine in kwestie valt net buiten de aangeduide potentiële zoekzones.

Windturbines kunnen beschouwd worden als een handeling van algemeen belang wanneer de geproduceerde elektriciteit op het elektriciteitsnet geïnjecteerd wordt. Dit impliceert echter niet dat windturbines overal kunnen ingeplant worden en dat geen rekening dient gehouden te worden met de planologische voorzieningen. Windturbines worden niet beschouwd als een kleine handeling van algemeen belang waarvoor altijd afwijkingsmogelijkheden van de stedenbouwkundige voorschriften voorzien zijn.

Dit argument is gegrond.

- m.b.t. het geluid:

Op het moment van het indienen van de vergunningsaanvraag waren overeenkomstig VLAREM II geen geluidsnormen van toepassing. De wetgeving voorzag aan de vergunningverlenende overheid wel de mogelijkheid om geluidsemissiegrenswaarden op te leggen in functie van de omgevingsituatie. Daarbij dient opgemerkt dat de vergunningverlenende overheid pas het geluidsaspect kan beoordelen indien het aanvraagdossier voldoende gegevens over het geluid bevat. Om een dergelijk project te kunnen beoordelen heeft de wetgever een omzendbrief verspreid, waarin richtwaarden vermeld worden m.b.t. het

geluid.

Stellen dat omwille van de afstand van de windturbine tot de woningen, er geen geluidshinder kan zijn, zoals vermeld in de omzendbrief, wordt door de realiteit tegengesproken. Met de huidige grootte van windturbines worden de richtwaarden, zoals aangehaald in de omzendbrief, op een afstand van 250 m tot de windturbine nooit gehaald.

Uit de realiteit blijkt ook dat, niettegenstaande het specifiek geluid van de windturbines voldoet aan de richtwaarden, dit niet impliceert dat de windturbines niet hoorbaar zijn en aldus door omwonenden als hinderlijk kunnen ervaren worden.

Op 23 december 2011 werd de 'Actualisatie van de VLAREM 2011' definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze aanpassing van de Vlaremregelgeving omvat o.a. de sectorale voorwaarden voor windturbines. Deze voorwaarden worden van toepassing na effectieve publicatie in het staatsblad en met terugwerkende kracht op alle windturbines die na 1 januari 2012 vergund werden. Uit de geluidsstudie blijkt dat ter hoogte van de woongebieden de richtwaarden van VLAREM II niet gehaald worden, en dat bijkomende maatregelen noodzakelijk zijn.

Dit argument is niet gegrond.

- m.b.t. slagschaduw

Het is algemeen bekend dat slagschaduw als zeer hinderlijk ervaren wordt. Het is bijgevolg meer dan aangewezen dat een milieuvergunningaanvraag de nodige informatie bevat aangaande slagschaduw, teneinde de vergunningverlenende overheid de mogelijkheid te bieden dit aspect te evalueren. De omzendbrief stelt dat bij de beoordeling van de slagschaduwhinder een maximum van 30 uur effectieve slagschaduw per jaar binnen in de bewoonde woning aanvaardbaar geacht wordt.

Dat slagschaduw effectief als zeer hinderlijk ervaren wordt, blijkt ook uit de recent goedgekeurde actualisatie van de VLAREM II, waarin normen tot max. 8 uur/j en 30 min/dag voor slagschaduw opgenomen zijn.

Uit bovenstaande blijkt aldus dat het college terecht met de nodige voorzichtigheid het aspect slagschaduw beoordeeld heeft. Dit argument is niet gegrond.

Overwegende dat inzake de mogelijke geluidshinder en de slagschaduw er nog aanvullend onderzoek nodig is om te preciseren onder welke omstandigheden (windrichting, windsnelheid) een reductie moet gebeuren om de geluidsvoorwaarden te respecteren, alsook wat de beperking van de slagschaduw betreft;

Overwegende dat de inrichting rekening houdend met haar kenmerken en omvang, en rekening houdend met de ligging ten overstaan van gebieden die hindergevoelig zijn, een te grote negatieve impact zou hebben op mens en leefmilieu;

Overwegende dat de inrichting milieuhygiënisch niet verenigbaar is met de

omgeving; dat de milieuvergunning dient geweigerd te worden".

IV. Onderzoek van het enig middel

Standpunt van de partijen

4. In haar enig middel voert de verzoekende partij de schending aan van artikel 2 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. Zij stelt hierbij dat de verwerende partij in de bestreden beslissing zich beperkt "tot de stereotiepe en niet-concrete (...) vermeldingen (zonder weerlegging van de argumenten van de Provinciale Milieuvergunningscommissie en de provinciale milieudeskundige (...)) dat er nog aanvullend onderzoek nodig is om te preciseren onder welke omstandigheden (windrichting, windsnelheid) een reductie moet gebeuren om de geluidsvoorwaarden te respecteren, alsook wat de beperking van de slagschaduw betreft, dat rekening houdend met haar kenmerken en omvang, en rekening houdend met de ligging ten overstaan van gebieden die hindergevoelig zijn, de inrichting een te grote negatieve impact zou hebben op mens en leefmilieu (en) dat de inrichting milieuhygiënisch niet verenigbaar is met de omgeving".

De verwerende partij neemt, volgens de verzoekende partij, integraal de motivering van de Provinciale Milieuvergunningscommissie en de provinciale milieudeskundige over die de vergunningsaanvraag nochtans gunstig motiveren, terwijl in de bestreden beslissing "geen (afdoende) redenen voorliggen die de beslissing formeel (afdoende) schragen en die in het bijzonder motiveren waarom afgeweken wordt van de adviezen van de Provinciale Milieuvergunningscommissie en de provinciale milieudeskundige waarop nochtans verweerster haar beslissing steunt". Uit de bestreden beslissing valt niet op te maken welke overwegingen de verwerende partij er toe hebben gebracht de inrichting milieuhygiënisch onverenigbaar te achten met de omgeving, en dit op basis van dezelfde gegevens die de provinciale milieudeskundige en de Provinciale Milieuvergunningscommissie tot de tegengestelde conclusie hadden geleid.

De verzoekende partij begrijpt ook niet waarom de verwerende partij stelt dat een aanvullend onderzoek nodig is met betrekking tot de geluidsvoorwaarden en de slagschaduw. Ook worden de te grote impact op mens en leefmilieu, en de milieuhygiënische onverenigbaarheid met de omgeving niet concreet toegelicht, terwijl deze beoordeling volgens haar strijdig is met de beoordeling door de adviesverleners.

5. De verwerende partij antwoordt dat de laatste twee alinea's van de bestreden beslissing "standaardbepalingen zijn die ook zo voorzien zijn in de modellen, zoals bepaald in de bijlagen bij Vlarem I". Zij vervolgt :

"Uit de weergave van de vaststellingen door de Provinciale milieuvergunningscommissie blijkt duidelijk dat de aanvullende geluidsstudie pas werd ontvangen de avond voor de zitting van de commissie. In deze studie wordt niet ontkend dat er al een overschrijding van de geluidsnorm is (nl. 3 dB(A)). De provinciale milieudeskundige was daarbij van oordeel dat het cumulatief effect echter zeer beperkt zal zijn, indien men het brongeluid 's avonds en 's nachts beperkt tot 99 dB(A) (mode 3) en dat dit dan tot effect zou hebben dat ten zuiden van de windturbines de richtwaarden kunnen gehaald worden en ten noorden dat er geen bijkomende overschrijdingen zullen zijn.

De commissie volgde uiteindelijk deze visie maar er waren wel bedenkingen van het departement LNE dat al een ongunstig advies had verleend en zich bleef afvragen of de nieuwe normen voor windturbines wel zouden kunnen gehaald worden, zowel wat betreft geluidshinder als wat betreft de slagschaduw.

Uiteindelijk was dit ook de bezorgdheid van de Deputatie. Zij meende dat er - ondanks de bijkomende studie - toch nog onvoldoende zekerheden waren omtrent het feit of de geluidsvoorwaarden konden gerespecteerd worden alsook met betrekking tot het beperken van de slagschaduw. Om die reden oordeelde de Deputatie dat zij geen milieuvergunning kon verlenen. De Deputatie heeft dus enkel het voorzorgsprincipe toegepast".

6. In haar memorie van wederantwoord herhaalt de verzoekende partij dat de verwerende partij niet verklaart waarom er werd afgeweken van de adviezen van de provinciale milieudeskundige en de Provinciale Milieuvergunningscommissie.

7. De tussenkomende partij betwist de voorstelling die de verzoekende partij geeft van de formele motivering van de bestreden beslissing. Zij betwist dat de verwerende partij zich steunt op dezelfde argumenten als de Provinciale Milieuvergunningscommissie om dan tot een tegenstrijdig besluit te komen. Zij stelt hierbij dat de bestreden beslissing wel degelijk een geheel eigen motivering van de verwerende partij bevat als antwoord op de beroepsargumenten welke de verzoekende partij bij haar aanhangig had gemaakt en citeert hiervoor uit de bestreden beslissing.

Beoordeling

8. Met de tussenkomende partij stelt de Raad van State vast dat het middel geen getrouwe weergave bevat van de formele motivering van de bestreden beslissing. Niet alleen de argumentatie van de provinciale milieudeskundige en van de Provinciale Milieuvergunningscommissie worden in de bestreden beslissing overgenomen, doch deze bevat eveneens de motieven die de beroepsargumenten van de verzoekende partij beantwoorden.

Zoals de verwerende partij terecht opmerkt zijn de twee alinea's aan het einde van de bestreden beslissing typeformuleringen die worden voorgeschreven in de modellen opgenomen in de bijlagen bij het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlarem I).

In de bestreden beslissing wordt bovendien op afdoende wijze aangegeven dat de mogelijke geluidshinder niet langer, zoals ten tijde van de aanvraag, moet worden getoetst aan de beleidsinstructies van de toen toepasselijke omzendbrief, maar aan de recent vastgelegde dwingende sectorale milieuvoorwaarden van het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II). Er wordt ook gewezen op de tijdens de beroepsprocedure door de exploitant bezorgde geluidsstudie waaruit blijkt dat overschrijdingen van de sectorale voorwaarden

mogen worden verwacht. De verwerende partij stelt daarbij dat daarom maatregelen noodzakelijk zijn om bij ongunstige omstandigheden de geluidsproductie te beperken, en dat aanvullend onderzoek nodig is om te preciseren in welke omstandigheden deze maatregelen moeten worden geactiveerd. Voor de mogelijke hinder door slagschaduw wordt gewezen op de noodzaak om bij de beperkende maatregelen rekening te houden met de hinder die reeds het gevolg is van de werking van de reeds aanwezige windturbines van een andere exploitant, zodat het ook hier duidelijk is wat het voorwerp is van het nodig geachte aanvullend onderzoek.

Het enig middel is ongegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van achtentwintig november tweeduizend dertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin